

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității unor prevederi
din Legea nr. 330-XIV din 25 martie 1999 "Cu privire
la cultura fizică și sport"*

Nr.17 din 25.04.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.54-56/20 din 12.05.2000

* * *

-----
* M.O., 1999, nr. 83-86, art. 399.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența :
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător-raportor

cu participarea Alionei Balaban, grefier, Ion Creangă, șeful sectorului pentru relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, reprezentantul permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională, și Sergiu Cornețchi, consultant principal în Comisia pentru tineret, sport și turism a Parlamentului, în lipsa autorilor sesizării, conducându-se după art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință publică dosarul pentru controlul constituționalității unor prevederi ale Legii nr. 330-XIV din 25 martie 1999 "Cu privire la cultura fizică și sport".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputaților în Parlament Ilia Trombițchi și Alexei Tulbure, depusă în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 27 ianuarie 2000 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi a Curții.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și Comitetului Național Olimpic.

Avînd în vedere materialele dosarului, audiind argumentele reprezentantului Parlamentului,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 25 martie 1999 Parlamentul a adoptat Legea nr. 330-XIV "Cu privire la cultura fizică și sport" (în continuare - Legea nr. 330-XIV), care stabilește bazele juridice, sociale și economice de organizare a culturii fizice și sportului în Republica Moldova, reglementează participarea autorităților publice și a agenților economici, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, la fortificarea sănătății populației prin practicarea culturii fizice și sportului.

Deputații în Parlament Ilia Trombițchi și Alexei Tulbure, la 10 ianuarie 2000, au sesizat Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității prevederilor art. 3 alin. (2), art. 6 alin. (3) lit.f), art. 16 alin. (3), art. 21 alin. (2), (4) și (5), art. 22 alin.

(2) din Legea nr. 330-XIV.

Autorii sesizării consideră că prin formarea și funcționarea în baza avizelor autorităților administrației publice centrală și locale pentru cultură fizică și sport a asociațiilor, cluburilor și federațiilor naționale de sport (art. 3 alin. (2); autorizarea de către autoritatea centrală de specialitate a afilierei federațiilor sportive naționale la federațiile sportive internaționale și la alte foruri europene sau mondiale (art. 6 alin. (3) lit. f); obligativitatea pentru sportivul de performanță de a fi membru al unei asociații, club sau federații sportive naționale pentru participarea la competițiile sportive oficiale, locale sau naționale (art. 16 alin. (3); dispoziția că pentru o ramură de sport se poate constitui o singură federație națională, iar federațiile sportive naționale se pot afilia la federațiile sportive internaționale sau la alte foruri pe baza avizului dat de către autoritatea centrală de specialitate (art. 21 alin. (2) și (5) se încalcă flagrant dreptul la libera asociere a sportivilor din republică.

Raportînd dispozițiile contestate ale Legii nr. 330-XIV la Legea Supremă, la alte legi și acte internaționale, Curtea Constituțională relevă următoarele.

Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a ONU prin Rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948, în art. 20 prevede că orice persoană are dreptul la libertatea de întrunire și asociere pașnică** .

** Tratate internaționale, vol. 1, pag. 11-17.

De asemenea, Carta de la Paris pentru o nouă Europă din 21 noiembrie 1990 statuează că orice individ, fără discriminare, are dreptul la libertatea de asociere și de întrunire pașnică***.

*** Tratate internaționale, vol. 1, pag. 304-317.

Și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma, la 4 noiembrie 1950, intrată în vigoare la 3 septembrie 1953, iar pentru Republica Moldova, la 1 februarie 1998, prin art. 11, consacră dreptul oricărei persoane la libertatea de întrunire pașnică și de asociere. Exercițarea acestor drepturi, se spune în Convenție, nu poate face obiectul altor restrîngereri decît acelor care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare într-o societate democratică pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protecția drepturilor și libertăților altora.

Potrivit art. 1 alin. (3) din Constituție, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui reprezintă valori supreme. Drepturile și libertățile omului determină sensul, conținutul și aplicarea legilor, activitatea puterilor legislativă și executivă, administrației publice centrale și locale, ele sînt asigurate de justiție și statuate de art. 6 și art. 16 din Constituție.

Art. 40 și 41 din Constituție stipulează dreptul cetățenilor Republicii Moldova la libertatea întrunirilor și la asocierea liberă.

Actele normative menționate creează un cadru legal de o maximă generalitate privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

Reglementarea mai detaliată a relațiilor sociale, în baza art. 66 lit. a) din Constituție, este o atribuție a Parlamentului. Actele normative ale Parlamentului, din moment ce nu contravin Constituției și actelor internaționale care au prioritate față de legile interne ale Republicii Moldova, constituie o continuare a acestora, asigurînd cadrul legal pentru anumite relații sociale concrete.

Prevederile art. 3 alin. (2), art. 6 alin. (3) lit. f), art. 16 alin. (3), art. 21 alin. (2), (4) și (5), art. 22 alin. (2) din Legea nr. 330-XIV, contestate de deputații în Parlament, nu limitează dreptul la libera asociere. Legea în cauză nu face altceva decât să ordoneze relațiile sociale privind cultura fizică și sportul. Este dreptul legiuitorului de a stabili o ordine logică în cadrul anumitor relații sociale pentru o mai bună desfășurare a acestora și pentru a exclude în felul acesta interpretarea greșită și abuzivă a normelor cu caracter general atât interne, cât și internaționale.

Cerința privind avizarea sau autorizarea prealabilă de către autoritățile administrației publice centrală și locale pentru cultură fizică și sport, impusă structurilor sportive, nu constituie o îngrijire a dreptului la libera asociere, ci un control preliminar asupra exercitării acestui drept în limitele legii.

Conform art. 96 din Constituție, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice.

Legea Republicii Moldova cu privire la Guvern nr. 64-XII din 31 mai 1990, cu modificările ulterioare, acordă Guvernului atribuția de a asigura dezvoltarea turismului, gospodăriei de agrement, culturii fizice și sportului. Iar în programul său de activitate Guvernul își asumă obligația de a crea condiții pentru încadrarea activă a tinerilor în cele mai diverse domenii de activitate ale societății, de a propaga și a dezvolta pe scară largă sportul, de a pregăti lotul național pentru jocurile olimpice* .

-----
* Veștile, 1990, nr. 8, art. 191.

Aprobând Regulamentul Ministerului Educației și Științei, Guvernul pune în sarcina acestui minister dezvoltarea sportului în masă și asigurarea pregătirii loturilor sportive naționale pentru competițiile internaționale.

Legea nr. 330-XIV, prin art. 6 alin. (1), stipulează că Guvernul realizează politica de stat în domeniul culturii fizice și sportului, dirijează dezvoltarea acestora prin intermediul autorităților centrală și locale de specialitate.

În ceea ce privește limitarea la o singură federație națională sau la o singură ligă profesională pentru o ramură de sport, Curtea relevă că prin aceasta se urmărește o mai bună organizare a activității ramurii, evitarea haosului și exercitării abuzive a dreptului la libera asociere. Or, cine dorește să se asocieze într-o federație sau ligă, este liber s-o facă, alăturându-se celor existente ori creînd o federație sau ligă nouă, dacă aceasta încă nu a fost creată într-o ramură sau alta de sport.

Necesitatea instituirii ordinii în problemele sesizate este impusă și de actele organismelor sportive internaționale, care pretind sportivilor de performanță să fie membri ai unei asociații, club sau federații sportive naționale pentru a putea participa la competiții oficiale.

Conform regulii nr. 33 din Carta Olimpică 1991, pentru a fi recunoscută de un Comitet Național Olimpic și acceptată ca membru al acestui comitet, o federație națională trebuie să fie afiliată la o federație internațională recunoscută de Comitetul Internațional Olimpic și să-și desfășoare activitățile în conformitate cu Carta Olimpică și cu regulile Federației sale internaționale.

Normele cuprinse în art. 16 "Sportul de performanță" definesc statutul sportivilor de performanță, reglementează relațiile lor cu structurile sportive, participarea la competiții oficiale. Alineatul (3)

al acestui articol stabilește o normă prevăzută în regulamentele privind organizarea competițiilor sportive oficiale internaționale. Restricțiile pentru sportivii de performanță stipulate în art. 16 alin. (3) din Legea nr. 330-XIV sînt admise de convențiile internaționale, de art. 54 din Constituție și constituie măsuri pentru apărarea sănătății sportivilor. Fiind legitimați la una din structurile sportive, sportivii beneficiază de asistență medicală calificată și sînt asigurați contra unor eventuale traume sau urmări nefaste pentru sănătatea lor.

Concomitent, art. 16 alin. (4) prevede posibilitatea sportivilor de performanță de a nu fi membri ai structurilor sportive și de a-și efectua pregătirea pe baza contractului încheiat cu federația națională.

Pentru considerentele menționate, conducîndu-se după art. 140 din Constituție, art. 1 alin. (3) lit. a) și c), art. 26 alin. (4) și (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 62 și 68 din Codul jurisdicției constituționale,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Recunoaște constituționale prevederile art. 3 alin. (2), art. 6 alin. (3) lit. f), art. 16 alin. (3), art. 21 alin. (2), (4) și (5), art. 22 alin. (2) din Legea nr. 330-XIV din 25 martie 1999 "Cu privire la cultura fizică și sport".

2. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 25 aprilie 2000.
Nr. 17.